

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Beslut

1 (9)

Datum

2022-05-02

Ärendebeteckning

213-15915-2022

Sotenäs kommun

registrator.kommun@sotenas.se

Anmälan om beslut att anta lokala ordningsföreskrifter i Sotenäs kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver beslutet att ändra 11 och 15 §§ i de lokala ordningsföreskrifterna för Sotenäs kommun.

Länsstyrelsen har inget att invända mot beslutet i övrigt.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Sotenäs kommun beslutade den 23 mars 2022 att ändra i 11, 15, kartbilagor i 19, 22 samt upphäva 23 §§ i de lokala ordningsföreskrifterna. Kommunen anmälde beslutet till Länsstyrelsen den 12 april 2022.

11 § hade följande lydelse före beslut om ändring:

Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd av polismyndigheten.

Efter ändring lyder 11 § enligt följande:

Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd av polismyndigheten. Utsändning från högtalaranläggning av tal och/eller musik med så hög volym att det uppenbart stör den allmänna ordningen på offentlig plats eller i bostadsområden får inte ske utan polismyndighetens tillstånd.

15 § hade följande lydelse före beslut om ändring:

Camping får inte ske på offentliga platser.

Efter ändring lyder 15 § enligt följande:

Övernattning i tält, husvagn, husbil, bil, övernattning utomhus eller bosättning får inte ske på offentlig plats och inte heller på de områden som jämförts med offentlig plats, såvida marken inte upplåtits för

eller särskilt inrättats för sådant ändamål eller Sotenäs kommun eller annan markägare bestämt att camping eller bosättning under viss tid får äga rum där.

Som bakgrund till de ändrade bestämmelserna angav kommunen i huvudsak följande.

Högtalarutsändning

Dagens ordningsföreskrifter reglerar information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer som befinner sig på offentlig plats. Däremot regleras inget angående ljudnivån från högtalarutsändning. Därför föreslås ett tillägg i ordningsföreskriften så att högtalarutsändning som uppenbart stör den allmänna ordningen på allmän plats eller i bostadsområden inte får ske utan polismyndighetens tillstånd.

Camping/övernattning

På senare år har övernattande gäster i tält, bilar, husbilar etc. blivit mer förekommande på offentliga platser med medföljande störningar i form av ljud, nedskräpning i natur, ökat avfall och en överbelastning i infrastrukturen generellt sett. Kommunen har i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna ett förbud mot camping på offentlig plats. Begreppet camping och övernattning är inte likställt utan det finns vissa parametrar som måste uppfyllas för att en övernattning ska motsvara camping. Därför föreslås en justering av ordningsföreskriften där kommunen förtydligar att det gäller all form av övernattning på offentlig plats.

Motivering till beslutet

11 § Högtalarutsändning

Lokala föreskrifter får meddelas om de behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på en offentlig plats. Kommunerna är oförhindrade att i förebyggande syfte besluta olika ordningsföreskrifter avseende sådant som typiskt sett kan innebära störningar, exempelvis högtalarutsändningar. Den ursprungliga lydelsen av föreskriften riktar sig till personer på offentlig plats.

Tillägget till föreskriften anger att utsändning från högtalaranläggning av tal och/eller musik med så hög volym att det uppenbart stör den allmänna ordningen på offentlig plats eller i bostadsområden inte får ske utan polismyndighetens tillstånd.

Länsstyrelsen får framhålla att lokala föreskrifter måste ha sådant innehåll och vara utformade med sådan exakthet att möjlighet finns att tillämpa och övervaka efterlevnaden av dem. Kravet på tydlighet och att föreskrifterna inte får vara för långtgående framgår av praxis.

Föreskriftens ordalydelse, d.v.s. "... på offentlig plats eller i bostadsområden ..." kan inte enligt Länsstyrelsen anses vara utformad med sådan exakthet och tydlighet som krävs enligt ordningslagen. För den händelse "bostadsområden" är att betrakta som enskilt område kan det även ifrågasättas om högtalarutsändningen riktar sig till personer på en offentlig plats. I den mån syftet är att komma till rätta med återkommande störningar på enskilt område får ingripande istället ske med stöd av miljöbalkens reglering för att motverka olägenhet för människors hälsa.

Vidare anges i brottsbalken att den som för oljud på allmän plats eller annars offentligen betar sig på ett sätt som är ägnat att väcka förargelse hos allmänheten, döms för förargelseväckande beteende.

Länsstyrelsen anser mot bakgrund härav att ändringen av 11 § strider mot ordningslagen eftersom föreskriften inte är tillräckligt tydlig och förhållandet till viss del redan regleras i annan författning. Föreskriften ska därmed upphävas.

15 § Camping och bosättningar

Ordningsföreskriften anger att övernattning i tält, husvagn, husbil, bil, övernattning utomhus eller bosättning inte får ske på offentlig plats och inte heller på de områden som jämförts med offentlig plats, såvida marken inte upplåtits för eller särskilt inrättats för sådant ändamål eller Sotenäs kommun eller annan markägare bestämt att camping eller bosättning under viss tid får äga rum där. Av handlingarna framgår att bakgrunden till regleringen är att övernattande gäster i tält, bilar, husbilar etcetera blivit mer förekommande på offentliga platser med medföljande störningar i form av ljud, nedskräpning i natur, ökat avfall och en överbelastning i infrastrukturen generellt.

Länsstyrelsen får framhålla att lokala föreskrifter måste ha sådant innehåll och vara utformade med sådan exakthet att möjlighet finns att tillämpa och övervaka efterlevnaden av dem. Kravet på tydlighet och att föreskrifterna inte får vara för långtgående framgår av praxis. Föreskriftens innehåll med hänsyn till ordalydelsena; "bosättning" och "annan markägare" kan inte enligt Länsstyrelsen anses vara utformad med sådan exakthet och tydlighet som krävs enligt ordningslagen. Föreskriften talar inte närmare om vad "bosättning" betyder i sammanhanget, det är inte givet hur "bosättning" ska skiljas från "overnattning i tält, husvagn, husbil, bil, övernattning utomhus" och om det får förstås vara olika kriterier för att omfattas av respektive övernattningsmöjlighet. Länsstyrelsen bedömer att föreskriften är otydlig avseende vilka andra markägare som avses och om de är kopplade till platser som är likställda som offentliga platser. Sammantaget menar Länsstyrelsen att det föreligger svårigheter att tillämpa och övervaka efterlevnaden av förbudet.

Vidare får syftet med den kompletterande föreskriften enligt Länsstyrelsen förstås vara att i första hand komma åt medföljande störningar som övernattningarna genererar i form av ljud, nedskräpning i natur, ökat avfall och en överbelastning i infrastrukturen. Länsstyrelsen ställer sig frågande till om föreskriften behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats och om det finns ett påkallat behov av att förbjuda övernattning, är det övernattningen i sig som är ordningsstörande eller är det de övernattande gästernas beteenden som kommunen vill reglera. I brottsbalken till exempel anges att den som för oljud på allmän plats eller annars offentligen betar sig på ett sätt som är ägnat att väcka förargelse hos allmänheten, döms för förargelseväckande beteende. Av miljöbalkens bestämmelser framgår vidare att ingen får skräpa ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn till. Om nedskräpning ändå sker kan en tillsynsmyndighet förelägga en nedskräpare att städa upp efter sig. Föreläggandet får förenas med vite och följs inte föreläggandet finns det möjlighet för tillsynsmyndigheten att besluta om rättelse. Vidare framgår av miljöbalkens bestämmelser att den som med uppsåt eller oaktsamhet skräpar ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till döms för nedskräpning eller nedskräpningsförseelse om nedskräpningen är att anse som mindre allvarlig. Nedskräpning kan ge böter eller fängelse och nedskräpningsförseelse kan ge penningböter. Miljöbalkens bestämmelser om föreläggande, rättelse och straffansvar kan komma att bli aktuella vid nedskräpning i naturen.

Länsstyrelsen bedömer mot bakgrund av ovanstående att ändringen av 15 § strider mot ordningslagen eftersom föreskriften inte är tillräckligt tydlig. Det kan även ifrågasättas om föreskriften behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Dessutom får framhållas att syftet med den kompletterande föreskriften till viss del redan regleras i annan författning. Föreskriften ska därmed upphävas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Av 3 kap. 8 § ordningslagen (1993:1617), jämförd med 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen, följer att en kommun får meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats.

Enligt 3 kap. 12 § ordningslagen får sådana ordningsföreskrifter dock inte angå förhållanden som redan är reglerade i ordningslagen eller annan författning eller som enligt lagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Föreskrifterna får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

I förarbetena till bestämmelsen 3 kap. 12 § ordningslagen (Prop. 1992/93:210 s 287) framgår att kommunerna bör genom lokala föreskrifter i viss utsträckning kunna komplettera en författning, t.ex. genom att utvidga en författnings tillämpningsområde eller mera i detalj reglera frågor som behandlas i en författning. Bestämmelsen om att lokala föreskrifter inte får angå förhållanden som är reglerade i någon annan ordning har inte avsetts att tolkas så att lokala föreskrifter enbart får avse områden som lagstiftaren har lämnat helt oreglerade. Sålunda är det i viss utsträckning möjligt att komplettera en författning med t.ex. bestämmelser om krav på tillstånd som går längre än vad som föreskrivs i den allmänna författningen eller med bestämmelser som kriminaliserar förfaranden som lagstiftaren inte har kriminaliserat. Något entydigt och uttömmande svar på i vilka fall som en författning kan kompletteras med bestämmelser i lokala föreskrifter har inte getts. En allmän princip bör självfallet vara att lokala föreskrifter som kompletterar en författning inte får meddelas, om författningen är avsedd att uttömmande reglera ett visst förhållande. Om lagstiftaren har avsett att i en författning uttömmande reglera ett visst förhållande får avgöras från fall till fall. I den bedömningen får lagstiftningens grunder och allmänna syfte tillmätas avgörande betydelse. Man måste således skilja mellan vad lagstiftaren i en författning har avsett att tillåta och vad han enbart har underlåtit att reglera.

En kommuns beslut att anta, ändra eller upphäva lokala ordningsföreskrifter ska enligt 3 kap. 13 § ordningslagen omedelbart anmälas till länsstyrelsen för prövning, varvid länsstyrelsen ska upphäva en föreskrift som strider mot ordningslagen. Länsstyrelsens beslut om upphävande ska fattas inom tre veckor från den dag kommunens beslut anmälts till länsstyrelsen. Om det behövs längre tid för prövningen, får tiden förlängas till högst två månader. Om tiden förlängs ska länsstyrelsen inom treveckorstiden besluta om tillfälligt upphävande för den tid som prövningen pågår.

Lokala föreskrifter måste vidare ha sådant innehåll och vara utformade med sådan exakthet att möjlighet finns att tillämpa dem och övervaka efterlevnaden av dem, se RÅ 1992 ref. 75.

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har i 2018 ref. 75 uttalat bl.a. följande. Lokala ordningsföreskrifter får inte vara för långtgående avseende geografiskt tillämpningsområde, tidsmässig giltighet och sakligt innehåll. Lokala ordningsföreskrifter får inte ges ett större geografiskt tillämpningsområde än vad som är påkallat i det enskilda fallet. Tillämpningsområdet måste begränsas till de områden där störningen faktiskt utgör eller kan antas utgöra ett problem. Exempelvis har ett förbud mot förtäring av spritdrycker, vin eller starköl på samtliga offentliga platser i en kommun ansetts för långtgående (RÅ 1997 ref. 41).

Från Juno: se Åberg, Kazimir, *Ordningsslagen – kommentarer och rättspraxis*, Juno-version 4, framgår i kommentaren till 3 kap. 12 § bland annat följande; ”När lokala föreskrifter utarbetas måste således iakttas att föreskriften faller inom kommunens respektive länsstyrelsens kompetensområde, att det föreligger ett verkligt behov av föreskriften, att föreskriften angår förhållanden som inte regleras i något annat sammanhang, att föreskriften inte står i strid med lag eller någon annan författning och att föreskriften ges ett sådant innehåll och utformas med sådan exakthet att möjlighet finns att tillämpa den och övervaka efterlevnaden. När det gäller straffsanktionerade förfaranden är det särskilt betänkligt med svävande eller mångtydiga bestämmelser. Föreskriften bör därför vara så preciserad och fullständig som möjligt”.

Av 16 kap. 16 § i brottsbalken (1962:700) framgår att den som för oljud på allmän plats eller annars offentligen betar sig på ett sätt som är ägnat att väcka förargelse hos allmänheten, döms för *förargelseväckande beteende* till penningböter.

Av 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808) framgår att med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinskt eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Av 15 kap. 26 § miljöbalken framgår att ingen får skräpa ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn till.

I förarbetena till bestämmelsen 15 kap. 26 § miljöbalken (prop. 1997/98:45 s 201 Del 2) framgår att enligt paragrafen råder ett allmänt förbud mot nedskräpning utomhus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till. Bestämmelsen riktar sig mot alla som skräpar ner på sådana platser, även fastighetsägaren, oavsett om det är ute i naturen eller inom bebyggda områden.

Av 26 kap. 9 § miljöbalken framgår att en tillsynsmyndighet får i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Av 26 kap. 14 § miljöbalken framgår att beslut om förelägganden eller förbud får förenas med vite.

Av 26 kap. 17 § miljöbalken framgår att om tillsynsmyndigheten meddelat ett föreläggande eller ett förbud enligt 26 kap. 9–13 §§ och blir det inte åttlytt, skall kronofogdemyndigheten efter ansökan av tillsynsmyndigheten verkställa dess beslut.

Av 26 kap. 18 § miljöbalken framgår att i stället för att begära verkställighet enligt 17 § får tillsynsmyndigheten besluta att rättelse

skall vidtas på den felandes bekostnad. Beslut om rättelse på den felandes bekostnad får meddelas utan föregående föreläggande eller förbud, om tillsynsmyndigheten med hänsyn till risken för allvarliga skador finner att rättelse bör göras genast eller det finns andra särskilda skäl.

Av 29 kap. 7 § miljöbalken framgår att den som med uppsåt eller av oaktsamhet skräpar ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till döms för *nedskräpning* till böter eller fängelse i högst ett år.

Av 29 kap. 7 a § miljöbalken framgår att den som begår en gärning som avses i 7 § döms för *nedskräpningsförseelse* till penningböter, om nedskräpningen är att anse som mindre allvarlig.

Av 29 kap. 11 § miljöbalken framgår att om en gärning som avses i 2, 2 a, 2 b, 2 c, 3, 3 a eller 3 b §, 4 § första stycket 2, 4 a §, 5 § 1 eller 7 a, 8 eller 9 § är att anse som ringa, döms det inte till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till det intresse som är avsett att skyddas genom straffbestämmelsen.

Anslag

Länsstyrelsen begär, med stöd av 2 § 2 st. förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelsen att meddela föreskrifter enligt ordningslagen, att detta beslut ska anslås på kommunens anslagstavla.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-224 40 00 eller via e-post vastragotaland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 15915-2022 i ämnesraden för e-post.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av t.f. landshövding Lisbeth Schultze med länsjurist Sara Lindenhall som föredragande. I den slutliga handläggningen har också funktionschefen Helena Schultz medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 15915-2022.